

Habilitet – Stjørdal

Det er bedt om en vurdering av kommunens saksbehandling i sak 2023/1210. Teamet som er bedt vurdert er et av medlemmenes, Andersen, sin habilitet. Bakgrunnen for spørsmålet er at Andersen er partner i eiendomsmeglerfirmaet Nylander AS i Stjørdal, og medlem i planutvalget.

Før utvalget behandlet en dispensasjonssøknad fra byggegrense mot elv, hadde Andersen /Nylander oppdrag med å selge den aktuelle eiendommen. I følge Andersen ble oppdraget avsluttet i slutten av februar 2023, mens dispensasjonssaken første gang ble behandlet i mai samme år.

Det er opplyst at saken har vært til behandling hos statsforvalteren flere ganger, og har også vært til domstolsbehandling. Det er opplyst at statsforvalteren har stadfestet kommunens vedtak.

Det er ikke kjent for oss hva en ev dom går ut på.

I april, etter statsforvalterens klagesaksavgjørelser og før domstolsbehandling, slik vi forstår det, ble det anført fra eier av eiendommen at medlemmet Andersen var inhabil da saken ble behandlet i planutvalget. Det er vist til at Andersen ved kontakt ved oppstart av en salgsprosess hadde opplyst at han satt i planutvalget. Dette var således kjent for eier av eiendommen fra starten av, men er ikke anført som ugyldighetsgrunn før i april 2025.

Selve saken etter plan- og bygningsloven er en enkeltsak, som har vært til behandling i de vanlige kanalene for denne sakstypen.

Kontrollutvalget er ikke klageinstans, og kan ikke fatte vedtak med rettslig bindende virkning.

Det er bedt om en vurdering av medlemmet Andersen habilitet i den konkrete saken. Etter det ovenstående vil dette ligge utenfor kontrollutvalgets mandat. Kontrollutvalget kan ikke ta stilling til om Andersen var habil eller ikke. Kontrollutvalgets tilnærming til saker er forutsatt å være på systemnivå.

Det ligger heller ikke innenfor kontrollutvalgets mandat å si noe om eventuelle konsekvenser av en inhabilitet. Kontrollutvalgets tilnærming til en sak bør være systemkontroll.

Det vises i denne sammenhengen til Kommunal- og distriktsdepartementets veileder Kontrollutvalgsboka, side 29 og 30.

Generelt kan det sies om folkevalgtes habilitet, at den enkelte må være bevisst på dette, og overlate avgjørelsen av dette til det kollegiale organet. Det er ikke lovstrid å ha folkevalgte som også har eiendomsinteresser, næringsinteresser eller annet i for eksempel planutvalget, men det krever en ekstra bevissthet fra den folkevalgte om egen habilitet. Det er den folkevalgte selv som er nærmest til å vite når dette spørsmålet bør legges fram for det kollegiale organet. Når dette er gjort, er det organet som har ansvar for om vurderingen og avgjørelsen var riktig eller ikke.

Det er ikke kritikkverdig å være inhabil i en sak. Manglende framleggelse av habilitetsspørsmålet for organet kan derimot være kritikkverdig.

Bevissthet om habilitet i sin rolle som folkevalgt omfattes ofte av folkevalgtopplæringen. Det må være opp til kommunestyret å vurdere hvilket behov det måtte være for bevisstgjøring av folkevalgte om habilitet i sin rolle som folkevalgt.

Kontrollutvalget går etter dette ikke videre med saken